

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

Segona època. Any III, núm. 62

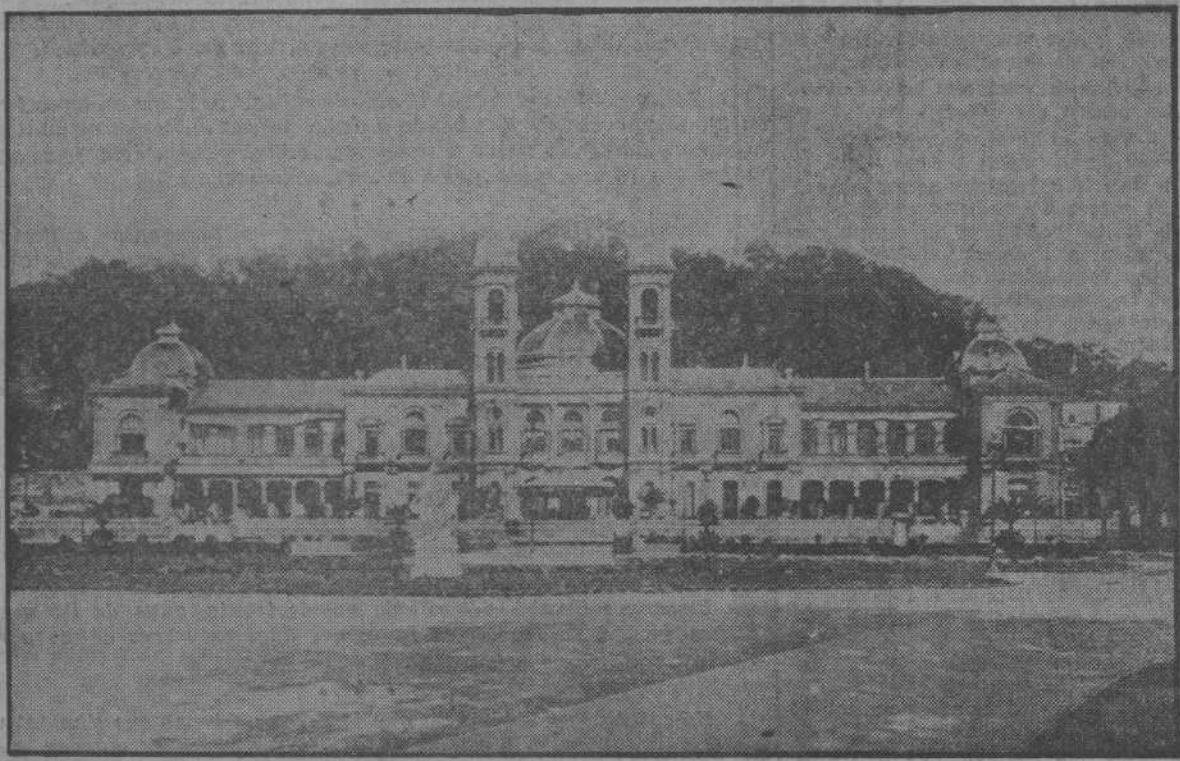
Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

La mort, per la ruleta elèctrica

El segon bienni fa la fi que li estava prevista en un afer de calderilla i de rellotges d'or

El Gran Casino de San Sebastián, en el qual es jugà durant tres hores el 12 de setembre de 1934, essent president del Govern el senyor Samper i ministre de la Governació Salazar Alonso. Després d'una publicitat enorme se inaugurà el Casino a las seis y media de la tarde, y tres horas más tarde, en presencia de 1.100 invitados, todos contentos y satisfechos, un agente entró subitamente revolver en mano, dirigiéndose hacia las mesas de juego y echando las personas que estaban alrededor de éstas.

Les dretes que han col·laborat amb el lerrouxisme no poden escapar a la complicitat

Manuel Azaña havia advertit el dia 20, davant els 400.000 republicans d'esquerra concentrats a Madrid, referint-se a la col·laboració de la CEDA i els lerrouxistes:

Entre estos dos términos, orgánico el primero, cínico y provocador y vengativo el otro, ha discurrecido la gobernación de la República, y aunque a primera vista parecen incompatibles, porque un eufórico parece que no ha de tener tiempo de ensañarse con nadie, estos términos se conciliaron merced a un acuerdo tácito, según el cual, los unos se llevaban las ventajas estrictamente políticas inherentes al mando, y los otros las ventajas que se derivan del confuso disfrute de la Administración. Y así hemos visto al Estado republicano convertido en una especie de finca, con más de rústica que de urbana,

EDUARDO BENZO CANO,
ex-sots-secretari de Governació

"El resultado de mis esfuerzos fué la llegada de un buen número de personas a Formentor, más de 3.000 en una semana. Una cantidad de gente semejante no se había visto en Formentor en sus cuatro años de existencia. Ocho días más tarde nuestra empresa fué de nuevo cerrada. Los ingresos fueron muy inferiores a los gastos que habíamos hecho para la inauguración del negocio, y resultó un inmenso déficit. En seguida telefoné al Ministerio, queriendo hablar a Benzo, que no se encontraba en él. Entonces hablé a su secretario, señor Vela, y le pregunté lo que había sucedido. Me contestó, con mucha insolencia, que habían prohibido el fuego porque así les convenía, y que si quería saber más no tenía más que dirigirme a Aurelio Lerroux, que estaba muy al tanto de todo. Muy incomodado le contesté que dijera a Benzo que me enviara inmediatamente las 25.000 pesetas que había recibido de Aurelio. Vela me contestó que se lo comunicara a Benzo, pero hasta la fecha no he tenido ninguna noticia ni de Benzo ni de Aurelio."

JOAN PICH I PON,
ex-sots-secretari de la Marina civil, governador general de Catalunya, President governatiu de la Generalitat de Catalunya, alcalde governatiu de Barcelona, president de la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

"De lo que se deduce del certificado del Banco Internacional de Madrid, dicho Banco estableció a la orden de Pich y Pon un cheque de treinta mil pesetas que éste ha cobrado a título de contrato privado que se concluyó en su despacho y que atribuía una participación del cincuenta por ciento del rendimiento del juego a Pich y Pon, Alejandro y Aurelio Lerroux."

diríamos un pinar, en el cual al pie de cada pino hay una cazoleta para recoger lo que cae el árbol. ¡Y no hay guardas! Este acuerdo tácito, que así resulta de lo que todo el mundo sabe, está a punto de romperse, e incluso, según se dice por ahí, no por voluntad de los interesados. Vamos a ver ahora con asombro la jugada, que era fácil de calcular desde hace muchos meses. Los que se callan, los que observan, los que tienden el cebo mientras ellos disfrutan de la ventaja política de hacer como que no se enteran, esos, ahora, levantarán la bandera de la pulcritud, del escándalo, de la moralidad, y pretenderán eliminar a sus compañeros, más o menos fracasados en la combinación. Y contra eso ya podéis estar prevenidos, porque lo que menos nos importa a nosotros son las liquidaciones de cuentas políticas o de otra clase de cuentas; lo que nos importa es que no se vaya también a aprovechar el fracaso y descubrimiento de este extraño modo de administrar el país para una nueva ventaja de las extremas derechas o para que consoliden su posición los partidos de la reacción."

AURELIO LERROUX,
nebot i fill adoptiu d'Alexandre Lerroux, delegat de l'Estat a la Companyia Telefónica Nacional d'Espanya

del bolsillo y se las entregué a Aurelio. Textualmente me dijo entonces lo siguiente: "Señor Strauss, no se apure usted; no tiene motivo para inquietarse. No remitiré el dinero del señor Benzo sino cuando el ministro de Gobernación haya dado su permiso en regla." Acto seguido, Aurelio fué al teléfono, llamó a Benzo y le dijo que la persona en cuestión acababa de llegar trayendo lo que le había prometido."

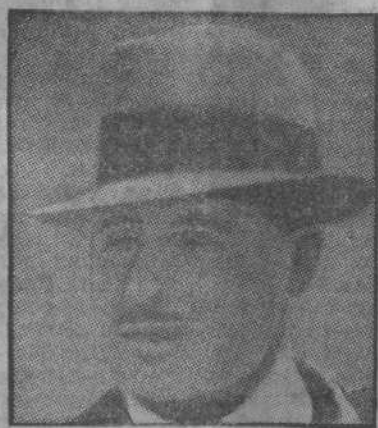
DANIEL STRAUSS

De La Vanguardia d'ahir:
"INTENTOS DE MANIFESTACIONES PUBLICAS"

Madrid, 26.—A las siete de la noche se formaron algunas manifestaciones en la calle de Madrid, al grito de "¡Abajo los ladrones!" Guardias de Seguridad y Asalto dieron varias cargas, obligando a disolverse a los grupos que, más tarde, se rehicieron en la calle de Sevilla.

Nuevamente la fuerza pública disolvió estos núcleos, sin más consecuencias."

"Se da el caso de que mientras los extranjeros indeseables son expulsados de todos los países, encuentran en el nuestro fácil acogida para sus manejos y facilidades para ser presentados a las más destacadas e influyentes"

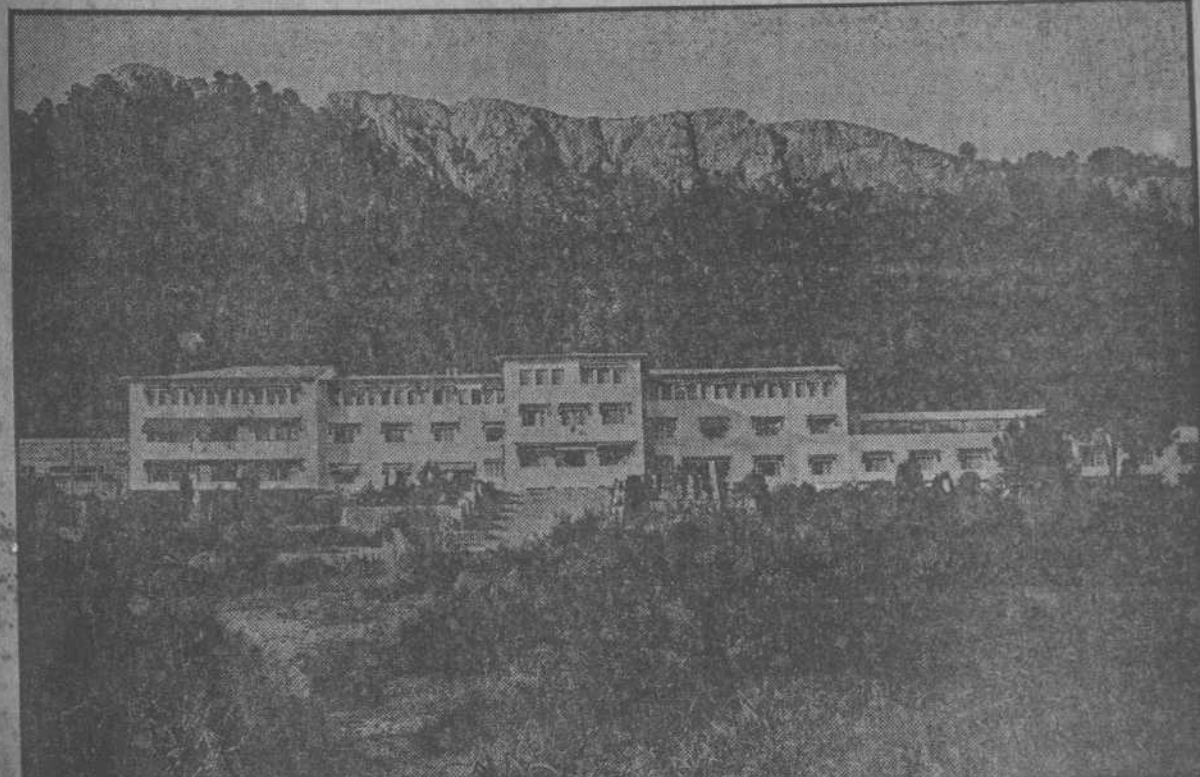
MIGUEL GALANTE,
comissari de l'Estat a la Companyia de M. S. A. (complicitat en la "sanjurjada" del 10 d'agost de 1932)

"Galante fué el encargado de negociar con el jefe de Policía de España, Valtierra, su amigo íntimo. Este debía también recibir de Galante 50.000 pesetas una vez la autorización obtenida. En remuneración de estos tratos con Valtierra, 50.000 pesetas fueron también prometidas a Galante, el cual obtuvo 12.500 de esa suma."

JOSE VALDIVIA,
ex-director general de Seguretat

"Valdivia tenía que recibir de Galante 50.000 pesetas una vez la autorización obtenida."

"Basándome en las diversas confirmaciones de Aurelio Lerroux, que decía que todo pasaba de acuerdo con Alejandro Lerroux, quien había dado en persona orden a las autoridades militares de Mallorca de dejarnos instalar el juego, y también basándome sobre la autorización expresa del gobernador, me lancé a una nueva campaña de publicidad de gran importancia. Pagué el viaje de ida y vuelta a más de tres mil personas venidas de sitios diversos hacia Formentor, el que estaba abandonado hacía tiempo y casi en estado de ruina. Aurelio Lerroux nos prometió a Enseñat y a mí que un personaje del ministerio de la Guerra, donde su padre era ministro, tendría como única función el velar para que las autoridades militares de Palma no hicieran nada para impedir el juego. Mandé venir a Barcelona a artistas y músicos que recibieran indemnización de viaje y salarios para poder presentar algo importante en Formentor, que era, como viene mencionado, conocido como un hotel casi en bancarrota. El resultado de mis esfuerzos fué la llegada de un buen número de personas, más de tres mil en una semana; una cantidad de gente semejante no se había visto en Formentor en sus cuatro años de existencia. Ocho días más tarde nuestra empresa fué de nuevo cerrada. Los ingresos fueron muy inferiores a los gastos que habíamos hecho para la inauguración del negocio, y resultó un inmenso déficit."

"Todos los que han visto la ruleta eléctrica de Daniel Strauss aseguran que es una maravilla y un negocio seguro, pues la bolita se para siempre en el número que interesa al «croupier»."

(Del diari de la CEDA «Ya»)

personalidades y encuentran en ellas apoyos que imposibilitan toda acción policiaca. Las personalidades se convierten de hecho en cómplices y colaboradores de los manejos y negocios sospechosos."

Això ho escriu el "Ya" de Madrid. Ara bé, les "més destacades i influents personalitats que re-

RAFAEL SALAZAR ALONSO,
ex-ministre de Governació, alcalde governatiu de l'Ajuntament de Madrid

"El 25 de agosto de 1934 Aurelio Lerroux me pidió comprase para Salazar Alonso el mismo reloj que él había recibido el día 14 de agosto para su padre. Me enseñó en Madrid la tienda donde había visto el reloj. El día 14 de agosto compré para Aurelio el primer reloj, que dió a su padre y que me costó 2.800 pesetas. El 26 de agosto Aurelio exigió de mí otro reloj para Salazar Alonso. Compré éste en presencia de Galante y se lo di en el Hotel de Aurelio Lerroux, que lo entregó inmediatamente en el ministerio a Salazar Alonso."

"Es tracta d'una maniobra per desprestigiar el règim", ha dit el senyor Pich i Pon

colzen aquests personatges han d'ésser forçosament o de la Ceda, o de la Lliga, o lerrouxistes, puix que avui totes les personalitats

SANTIAGO VINARDELL,
director de l'Oficina espanyola de Turisme a París

"En cuanto a Vinardell, apoderado de Alejandro Lerroux y de Pich y Pon, que sin haber hecho jamás algo para mí ha exigido, sin embargo, y recibido de mí sumas importantes, y a quien presté servicios de importancia, como lo demuestro en las cartas incluidas, se marchó de Barcelona a París para desempeñar su nuevo cargo de director de la Oficina de Turismo Español para toda Europa. No ha pensado en contarme lo que pasó y sencillamente me envió mis documentos al Hotel Colón. Se ve que no se ha despedido de mí. Tenía la especialidad de mandarme continuamente cartas a Mallorca para sacarme sumas de importancia y que se llevó a París, como se ve por las cartas incluidas."

Ha ensayado constantemente, como lo prueban las cartas y telegramas adjuntos y de acuerdo con Aurelio Lerroux, de hacermos enviar 60.000 pesetas por semana con la excusa que eran para la Prensa madrileña."

ho són per decret. Demanem que es digui qui són.

SIGFRID BLASCO
diputat a Corts per València

"Tres días antes de la apertura del Casino de San Sebastián, Aurelio Lerroux nos mandó llamar de urgencia a Madrid, pues Blasco, llegado entretanto, reclamaba sus 400.000 pesetas para Samper. Movido por la violenta presión de Aurelio Lerroux, tuve que marcharme a Madrid, y aplazar la anunciada apertura del Casino. Me era imposible inaugurar el Casino antes de dar a Blasco su dinero, pues éste entonces hubiera arreglado la revocación del consentimiento de Samper. Me marché, pues, a Madrid, a donde llegué al mediodía con un retraso de seis o siete horas, encontrando a Blasco en el hall del hotel, quien me ordenó pagar las 400.000 pesetas. Al decirle que me era imposible abo... la cantidad de una vez, ni siquiera quisó entablar una conversación conmigo para tratar de arreglar algo, sino chillando delante de toda la gente que había en el hall del hotel, me dijo que iba a retirar el permiso dado por Samper, calificándonos a Aurelio y a mí de bandidos de marca mayor."

Impressió política aquest migdia

(Conferència telefònica del nostre corresponsal
Carles Esplà)

El fet més important dintre de l'actualitat candent ha estat la reunió de la minoria radical durant tot el dia d'ahir, i aquest matí mateix.

L'acord que la minoria radical ha pres és simptomàtic, puix que demostra un canvi d'actitud en la minoria.

En reunions anteriors el senyor Lerroux havia manifestat que enfront de l'acusació de què era objecte ell s'anava a convertir en acusador al seu torn. Hom creia que Lerroux es proposava atacar Prieto i Azana, sense fonament, és clar, però barrejant les coses, i inventant-ne, i fent confusions. Lerroux ahir encara es proposava acusar els del bienni, però al final de la sessió que celebrà la minoria radical s'acordà nomenar una Comissió la qual seria encarregada de dictar les normes que fixin el pensament de la minoria radical en el debat d'aquesta tarda.

Aquesta Comissió és integrada pels tres representants del partit radical a la Comissió dels 21. Senyors Arzola, Pareja Yébenes i Martínez Moya, pel president de les Corts, senyor Alba, i per l'ex-ministre senyor Orozco.

En sortir de la reunió d'ahir hi havia encara una certa eufòria i, sobretot, els afectats pel dictamen, encara anaven amb una certa arrogància. Avui, a la sortida de la reunió de la minoria, anaven una mica aplanats, entre ells el senyor Lerroux.

El fet que sigui Alba el que s'encarregui de dirigir la posició parlamentària del partit demostra que la tàctica acusatòria que ahir s'estimava com la millor, ha estat abandonada per ésser substituïda per una de més intel·ligent.

Sembla que el que farà la minoria, seguint les indicacions que assenyalava el senyor Jalón, és assenyalar el qui entén que realment apareixen com a culpables, i que segons la minoria són Pich i Pon, Sigfrid Blasco, Aureli Lerroux, Valdivia, Vinardell i Galante.

Hi ha la tendència a dividir. Són majoria dintre la minoria radical els que diuen que el partit no té res a veure amb la conducta particular d'uns homes que s'hagin conduït en forma no gai-

re d'acord amb l'ètica. Rocha i Lerroux tractarien de salvar aquests noms que la minoria radical està disposada a sacrificar i, sobretot, particularment un gran interès a salvar.

Per això, la culpabilitat del qual en la Comissió dels 21 no fou aprovada per unanimitat, amb cinc vots en contra, els tres dels seus companys de minoria, d'un diputat de la C. R. i d'un president. En canvi, Pich i Pon només tingueren un vot a favor seu.

La posició del Partit Radical és la d'acceptar la realitat, eliminar els qui estan incursos en responsabilitat i procurar salvar el partit com a "Reactivitat".

Així es dedueix de l'acord pres: el partit creu que s'ha de mantenir el bloc ministerial actual dins del límit que aconsellin les circumstàncies.

Aquest matí s'ha celebrat Consell de ministres. Hi havia una certa expectació, puix que hom creia que en ell quedaria liquidada la part política de l'escàndol, concentrada en l'eliminació del Govern de dos ministres radicals. D'això Chapaprieta en deia "darse facilidades". Aquestes facilitats no hi han estat donades. El senyor Lucia, a la sortida del Consell ha anunciat que el Govern havia pres l'acord que cessessin en llurs càrrecs les persones esmentades en el dictamen. El Govern es presenta, doncs, aquesta tarda al Parlament intacte, si aliri no ha un esdeveniment, que no s'espera.

Això revela una certa indecisió i falta d'energia i d'autoritat per part de Chapaprieta, el qual hauria desitjat un canvi de ministres i ell mateix no s'havia sentit de dir que l'ambient creat per l'escàndol de l'"Straperlo" era molt perjudicial i que les repercussions que tenia a Borsa feien més mal que bé. Així i tot, no ha tingut energia per a separar de llurs càrrecs i a dues persones que ell assenyalava.

Ahir Chapaprieta, en el discurs que feu a l'Exposició Nacional, digué que ell era molt humil dintre de la política espanyola, però que es tenia per un gran treballador. Ara, que tots els seus esforços eren inútils, hauria de treballar voltat de gent acusada.

Pel camí de la «pacificació dels esperits»

El conseller-gestor de Treball ha anul·lat els "laudes" mercantils

(Entreviu amb Jordi Arquer, secretari general del F. U. T. M.)

Tothom recorda la vaga que els dependents mercantils declararen en novembre del 1933, i que acabà amb els "laudes" que l'Alehores Conseller de Treball Martí Barrera decretà. Amb aquests "laudes" es veien satisfetes les mínimes aspiracions de la dependència mercantil.

Ara fa pocs dies que el senyor Torrens Dalmáu, en representació de la Ceda regeix (?) la Conselleria de Treball, ha anul·lat els "laudes" esmentats. Aquesta mesura ha provocat una gran agitació.

Hem parlat amb Jordi Arquer, del F. U. T. M., que encara no fa tres setmanes ha sortit de la presó de València, on ha passat "onze mesos com a pres governatiu". Arquer és el secretari general del F. U. T. M. Heus ací el que ens ha dit:

«La formació del Front Unit de Treballadors Mercantils té el seu origen en la necessitat d'agrupar totes les entitats obreres del ram per aconseguir una millor situació econòmica dels obrers mercantils, car les Bases de treball que regien fins a la promulgació dels "laudes" en novembre del 1933 eren les aprovades l'any 1920.

El que no havien aconseguit els vocals obrers a la vella Comissió Mixta primer i en els Jurats Mixtos després, ho aconseguí el F. U. T. M. després d'esgotats tots els mitjans de conciliació pacífica en els Jurats Mixtos en la primera vaga general del ram, que fou una gran demostració de força i de disciplina, car a desgrat d'afectar la vaga més de 80.000 obrers, no es registraren concussions ni incidents desagradables.

Per evitar l'anunciament moviment vaguista, se signà llavors un pacte col·lectiu nomenant uns ponències totes elles presidides pel senyor Martí Barrera, perquè d'acord amb els apartats g) h) i) de l'article 40 de la Llei de Jurats Mixtos dictessin "laudes" arbitrals per als estaments de l'Engros, Detall i Alimentació. El primer s'havia de publicar tot seguit, i els de Detall i Alimentació, el primer de gener.

En aquest pacte col·lectiu no s'especifica per a res que la vaga anul·lada esclatava el pacte quedava anul·lat.

Hi ha també l'article 91 de la Llei de Contracte de Treball, que preveu ja aquestes situacions i especifica que el pacte quedava anul·lat.

Tot amb tot, les entitats patronals recorregueren contra els "laudes" de Detall i Alimentació. La tramitació d'aquest recurs ha estat dels seus orígens una cosa fosca i tènue. Davant de quies va recórrer? En quina data? «Emmarcades en quins textos legals? On ha publicat el Ministeri del Treball el full de què parla el senyor Torrens Dalmáu anul·lant els "laudes"? Heus ací una sèrie de preguntes interessants que ni les autoritats ni la patronal mai no han tingut interès a contestar.

Ha calgut que la C. E. D. A. formés part del govern perquè els Ministres de Treball de l'esmentat partit — concretament, el senyor Anguera de Sojo — comencés l'ofensiva contra els "laudes" mercantils seguint les indicacions de la patronal.

«Com rebé la patronal els "laudes" i com ha reaccionat en publicar-se la seva anul·lació?

«Es nega a reconèixer-los. El ha guanyat per part de la patronal un estat de subversió col·lectiva contra la llei, atada per les seves entitats econòmiques. Es revoltaren contra l'horari, els sous, les garanties per l'acomodament. Es retiraren els Jurats Mixtos... però aprofitant-se d'aquesta llei per a recórrer sistemàticament totes les sentències i situar-los per la fam els obrers...»

«El F. U. T. M. amb la Llei a la mà — mai no se n'ha sortit — planteja prop d'un centenar de vagues parcials a les cases que es negaven a reconèixer les condicions de treball consignades en els "laudes". Els patrons "mai" no volgueren reconèixer-se amb els Jurats Mixtos, per tal de després, però "sempre" la nit anterior al plantejament del conflicte es rendien a l'evidència.

«Com a record únic i ben agradable de la seva activitat oficial, ens quedava aquell d'una conferència sobre la Llei sobre l'evolució dels motes. Els oficials del vaixell i els guàrdies civils — correctes i dignes — que van autoritzar-la i l'avalaren amb llur assistència personal, a tall de delegats de l'autoritat que intervenen tots els actes, no el devien entendre gaire, però estic segur que d'ençà d'aquell dia encara va augmentar el gran respecte que sempre li mostrava tothom. Altrament, si mai algun altre pres s'aventurava a fer-hi una consulta de caire gramatical, Fabra solia al·legar amb un somriure que estava en plenes vacances i si tant insistia l'agostat tenia una resposta imprevisista:

«— És que em fareu mirar el diccionari! I també al vaixell, per fer-se perdonar imperceptiblement la seva immensa superioritat, ens repetia el truc que a l'Ateneu desespara C. A. Jordana: deia "bueno", "desde luego" i altres enormitats per l'estil estratègicament repartides.

«Quan se'n va anar, es va deixar perduda sobre el piano la gramàtica romanesca. Jo la vaig recollir curiosament i la hi vaig fer tornar dies més tard per mediació de l'amie Duran Reynals.

«La de la força que ens donava tenir raó, i cedien.

Després dels fets d'Octubre de l'any passat, amb el canvi de situació política, la classe patronal veí arribat el moment de venjar-se.

Començaren tot seguit les represalles. Vingueren acomiadaments. Les cases "Pirelli, S. A.", "C. A. Vidal i Ribes" obrien la marca. Flogueren denúncies anònimes. Nombrats dependents mercantils foren empresonats. Totes les condicions de la situació es giraren contra nosaltres, i per tant, afavorien els patrons.

Així han anat passant els mesos fins que ara ha vingut oficialment l'anul·lació dels "laudes" de Detall i Alimentació, quan tot just faltaven solament dos mesos perquè finís la seva vigència.

Creiem, però, que els patrons estaven ja assabentats que vindria aquesta anul·lació, i per tant, l'anul·lació del proletariat mercantil i constatar la potència del F. U. T. M. començaren diverses cases, com si obeïssin a un pla, a acomiadar personal fent cas omís de les prescripcions de la llei. Així hem vist fer-ho a "La Innovación", "Artículos Alemanys", "La Suiza", "El Centro", "La Salvadora", "Magatzems Santa Eulàlia", "Jorba S. A.", etc. En algunes d'elles els empleats de les quals pertanyen a entitats de F. U. T. M. gràcies a aquest ho hem pogut evitar. És igual, però. És la intenció per a nosaltres el que compta. I això no ho oblidarem i ho tindrem en compte.

«S'han complert fins a l'anul·lació dels "laudes" les Bases de treball?»

«En part, només i degut a l'acció tenaç del F. U. T. M. Ja us he dit abans que vam haver de plantejar més de cent vagues parcials per a fer-les complir.

Recordareu segurament que per tal d'obligar els patrons a complir l'horari haguerem de fer manifestacions públiques de protesta per la lenitat de les autoritats a fer complir la llei als patrons. La Generalitat es veié obligada a publicar una ordre manant a la força pública que fes complir la llei als establiments.

«Quines raons han donat les autoritats per anul·lar els "laudes"?

«Cap! El Decret del senyor Torrens Dalmáu del dia 8 d'octubre anul·lant els "laudes" és d'una incoherència lamentable. En ell es limita a dir que complimenta un full dels mes d'agost de l'Ministeri del Treball — el titular de la cartera era llavors el senyor Salomó, que en aquesta qüestió no féu altra cosa que executar les disposicions testamentàries del seu antecessor senyor Anguera de Sojo — amb el qual està d'acord el Consell Gestor de la Generalitat. Aquest acte de submissió a un full que nosaltres no hem vist publicat ni en el Butlletí del Ministeri ni a la "Gaceta", s'explica si es té en compte que el ministre de Treball i el Consell Gestor de la Generalitat, ambdós pertanyen a la C. E. D. A., i que aquest partit vol atraure a la seva política la patronal mercantil barcelonina. D'altra part, no ens expliquem com pot complimentar-se per la Generalitat un full que oficialment no ha estat publicat. Aquestes normes de procediment són una novetat que jurídicament donaran molt de joc i per començar el F. U. T. M. ha acordat interposar recurs davant el Tribunal Contenciós Administratiu contra el Consell Gestor de Treball i contra el Consell Gestor de la Generalitat.

«Particularment, el senyor Torrens Dalmáu en unes declaracions desordenades ha dit que els "laudes" anul·lats — degut a un recurs de la patronal — era el que anava contra els interessos dels treballadors mercantils i que els dirigents del F. U. T. M. cercàvem fins inconfessables i que no representàvem el proletariat mercantil. Quant a la primera part de les declaracions, els fets esperem que li aniran ensenyant alguna cosa, i pel que fa referència a la segona part, és públic ja l'acord del F. U. T. M. de querellar-se per injúries i calúnnies contra aquests senyors.

«Com han reaccionat els treballadors mercantils amb l'anul·lació dels "laudes"?

«Existeix un perillós estat de descontentament i d'indignació que cal orientar i canalitzar convenientment. El F. U. T. M. conscient de la raó que l'assisteix responsable dels seus actes i segur de la força dels obrers mercantils que el recolzen, procurarà dirigir el moviment de protesta que gaireix dintre la massa mercantil, injustament vexada, saltant per damunt de les lleis per afavorir uns interessos egòistes amb mires de banderia política.

«Precaurem evitar esclats passionals de violència individual; evitarem les provocacions; evitarem que es filtri en el nostre moviment els extremitats sense contingut i l'acció malfica dels "Sindicats Llibres" i de "Falange Española", que aquests dies ve fent esforços per desviar la indignació dels perjudicats.

«S'anirà a una altra vaga?»

«És possible, si bé depèn de moltes circumstàncies. En tot cas, serà per voluntat unànime de la classe mercantil, democràticament expressada en una Assemblea i seguint tots els requisits i tràmits legals.

«Tinguem per segur que si hi anem ho farem amb totes les conseqüències segurs de triomfar. I amb la seguretat de tenir al nostre costat l'opinió pública.

«Si aneu a una nova vaga, demanarem altres millores que les contingudes en els "laudes" anul·lats, o bé us limitareu a la defensa i confirmació dels "laudes"?

«Tinguem en compte que solament

Ahir tot just va fer un any que assassinaren a Oviedo el nostre estimat i inoblidable company Lluís de Siraal...

Quantes coses han passat en tan curt espai de temps i quina estranya coincidència ve a donar relleu al dolor d'aquest adersari!

Si Siraal hagués estat sotmès a una comissió parlamentària no cal dir per ràpidament que aquesta hagués actuat no hauria estat precis assassinat-lo.

Ara el senyor Gil Robles acaba d'elogiar l'actuació de la Comissió parlamentària constituïda per esbrinar l'escàndol polític de la temporada.

El cap de la CEDA troba extraordinari que la Comissió hagi dictaminat al cap de només setanta hores d'haver-se constituït. Nosaltres no tenim res a dir-hi. Efectivament, no ha trigat molt la Comissió a dictaminar.

El que trobem inversemblant és que aquesta Comissió hagi trigat més de trenta anys a constituir-se.

Es només el temps que fa que va començar la història de l'eufòria ara abatuda.

La monarquia i els seus apòlogues, per molta llum i molt d'escàndol que ara es faci al voltant d'aquest afer, no podran mai desmentir que el Borbó convivia i acceptava presents del senyor Marquet, que era l'Strauss d'aquella època.

Això ho sap el Goicoechea, com ho sap tothom. Els únics que semblen haver-ho oblidat són els eufòrics radicals, acorralats ara despietadament per l'engomnat monàrquic.

Els, però, malgrat el que sembla, tampoc no ho han oblidat. El que passa és que no es veuen amb cor per a treure-ll.

Tot, però, fins el dolent té alguna utilitat pràctica en aquest món, i res per on ara els fets vénen a donar la raó al nostre estimat amic Granier-Barrera i vénen a demostrar quant injustament fou empresonat ara fa una mica més d'un any, tanmateix.

Nosaltres trobem que ara seria just un homenatge a l'estimat company, encara que no vulguin considerar-se els seus injustament condemnats qualificatius d'aleshores com a meres endevinalles.

La Lliga s'ha passat trenta anys dient que els lerrouxistes feien anar els dits i ara que se'ls en comprova només una, els seus diaris no tenen prou pàgines per a excusar-los i dir que són malevolències, que la cosa no té importància i que és una maniobra de l'Esquerra i de l'Azaña.

Al cap i a la fi, més val endevinar el que tothom ja sap que equivoques amb una persistència tan contumax com la del senyor Cambó, posem per cas.

El senyor Cambó, després de només trenta anys de l'atemptat d'Hostafrancs, va decidir-se fa només dues setmanes a allargar la mà al cadell.

No cal dir la importància que té per a un home que s'ha fet una personalitat a força d'equivoques d'una manera inequívoca, constatar una nova equivocació tan acuradament preparada i premeditada durant trenta anys des d'Hostafrancs al Ritz, passant pel ministeri de Marina.

Després d'un odi tan llarg i tan irreconciliable, el líder desconsolat s'aconsolet exclamant, en castellà, naturalment: ¡Ay! ¡Los sobrinos de los tíos que amé tanto!

NAQUERA

CONFERENCIA DE GRANIER-BARRERA

Demà passat, dimecres, el conseller municipal de Barcelona Emili Granier-Barrera, de la Unió Socialista de Catalunya, pronunciarà una conferència sobre el tema "Com es fa un diari" al "Campalans Club", Passeig del Triomf, 87. Poble Nou.

Aquesta conferència forma part del primer cicle, que es desenrotlla amb

gran èxit a partir de la inaugural del doctor Josep Xirau. Després d'aquesta, la de Folch i Capdevila i la de Granier-Barrera, parlaran Lluís Ardica, Maria Pi de Folch, Ramon Jover Brufau, E. Ruiz i Ponsod, J. Roura i Torrent i altres prestigiosos oradors socialistes.

Totes les conferències tenen lloc a les deu de la nit, però la de Granier-Barrera serà, excepcionalment, a les vuit del vespre.

Pompeu Fabra a l'"Uruguay"

Fabra va començar a l'"Uruguay" amb un llibre molt gros sota l'etiqueta. Ahir va fer un any just. Van venir tots cinc — ell, Bosch Gimpera, Josep Xirau, Antoni Trias i J. M. Bausila i Rocca — amb ànim alegre, després d'haver forat, com aquell qui diu, el Govern a empresonar-los tot negant-se a dimidir. Van detenir-los cap al migdia, i Fabra, amb el posat esportiu i rialler que mai no abandona, duia maleta, mantos, objectes personals diversos, com aquell que empen un viatge esperat. A l'hora de marxar, va pregar als policies malifats que se l'emportaven que li deixessin agafar un llibre. Arreplegà el primer que li vingué a mà de des que en tenia damunt la taula, i resultà ésser aquell gran volum que duia sota l'etiqueta: una gramàtica romanesca. L'altre era una novella i romangué al seu lloc fins al retorn de l'expert lector.

Tots ens vàrem sorprendre una mica — en aquell lloc on ja no ens sorprenem de res — per l'arribada al vaixell-presó de tan il·lustres companyes, però potser allò que ens va sobtar més fou la gramàtica voluminosa. I gràcies a l'error de primer llibre, Fabra va prosseguir al vapor immòbil les seves ocupacions normals: els estudis de caràcter filològic, el fumar en pipa, la tertúlia amable o docta dels capvespres... L'única cosa que hagué de deixar foren els partits de tennis. No sembla, però, enyorar-los gaire, i es mantenia àgil com al carrer amb exercicis adients.

Mentrestant, passaven dies i boires. Els llums multicolors dels anuncis s'al·liraven, lluny, dins la ciutat, i les postes de sol eren meravelloses. De vegades, la paraula calmosa d'Azaña posava un colofó discretíssim a l'embaïllament del grup, i passaven les barques motores deixant una boïa desagradable penjada a llur estela esvalida.

La colla de les nits — Gassol, Mar-

per GRANIER-BARRERA

El Esteve, Trias, de vegades Xirau, sovint Bosch Gimpera; d'altres, com jo mateix, érem auditors passius que no sempre escoltàvem fins a la fi.

POMPEU FABRA

s'allargava de vegades força. Explicàvem facècies inversemblants o dèiem plagiatistes, o bé sosteníem els que poden fer-ho discussions galbre acadèmiques. Tot plegat produïa gran desaper als veïns que ja dormien, disposats a llevar-se de matí per a començar una altra jornada inútil.

Algun dia, la pena s'animava en un altre aspecte. Els llaminers feien un xic de festa amb algun present gentil del defora, o bé sortia com de traspàs alguna ampolla de licor o cosa semblant. Aleshores l'illustre filòleg, president nat de l'Ateneu flotant, tenia gestos més tendres que mai i feia unes ganyotes divines, caricatures delicioses. Amb aquella llei seca que ens imposaven obligant-nos a beure alguna en tots els àpats, vàrem assaborir la voluptat menor de la joia prohibida. Per altra part, la monotonia de les hores lentes donava un relleu desmesurat a cada petit esdeveniment. La pipa de Fabra adquiria, en ocasions solemnes, una dignitat de ceptre, i la distribució fraternal del nèctar tenia evocacions de ritus antics. Després, la "casa" de Gassol i d'Esteve, estatge social, quedava plena de fum i en un desori lamentable.

La resta... No res. Silenci i marines. Vent, pluja, sol. Visites, diaris, llibres. Fabra era un amateu de novel·les d'aventures. Correu. La vida de tots, en suma. Fins que un dia es varen tornar a endur, omplint alhora de gorg i d'enyor el dinar matiner i pacífic, els membres del Patronat. Els diguerem adéu, a les baranes de les dues bandes, amb crits somoris, i els nostres mocadors van acompanyar-los pel moll com una flama llunyana.

Ja s'havia acabat llur companyia, i havíem pogut veure de prop Pompeu Fabra en una intimitat forçada i amable tot i el neguit natural. Ens havia refermat l'admiraçió que sempre desvel·la, i ens havia allunyat els

Adquirir l'Amor de Guerra

(contes socials) de PERE FOIX

Es ven a tots els quioscos i llibreries

Més de 200 pàgines

4 pessetes

Administració:

SOCIETAT GENERAL DE LLIBRERIA

Barbària, 14 i 16 - Tel. 14186

BARCELONA

LLET
CONDENSADA
MARCA

"EL NIÑO"

La Llet Condensada marca "El Niño" per la constància de la seva alta qualitat segueix mereixent la més absoluta confiança dels seus nombrosos consumidors. Demani avui mateix a SOCIEDAD LECHERA MONTANESA A. E. Via Laietana, 46 - A. l'interessant folletó:

"Utilitats culinàries de la Llet Condensada marca 'El Niño' que li serà tramès gratuïtament"

Compri Llet Condensada "El Niño" i miri al darrere de les etiquetes, ja que moltes porten premis en metàl·lic

GIL ROBLES

(Del discurs de Gil Robles en l'homenatge a Lerroux celebrat a l'Hotel Ritz de Madrid el dia 9 del present.)

«Yo no había tenido ocasión apenas de cambiar el saludo con el señor Lerroux hasta estas Cortes. Desde el primer día, he visto en don Alejandro Lerroux esa característica, que la opinión española, toda ella, admira, reconoce y aplaude: una consecuencia en sus ideales, que quizá sea ejemplo único en la política española, una continuidad de actuación, que le ha dado la autoridad moral que todos hemos reconocido en él; una generosidad y un gran corazón que en todo momento ha sabido volcarse por sus ideales y por España.

Yo soy el mejor testigo para afirmarlo. Si algún día se necesita un testimonio de su generosidad, de su espíritu de sacrificio, acudan a mí, que yo lo ratificaré. Por eso en estos instantes, sin perder ninguna de mis características doctrinales, me dirijo a don Alejandro Lerroux para decirle: en estos momentos críticos, en que la generosidad de un hombre político, el señor Lerroux, ha sabido dignamente descender desde las alturas del Poder para ocupar un alto cargo en la Administración y prestarle a su sucesor la colaboración entusiasta, leal y decidida de los que saben que están trabajando por ideales que nunca mueren, yo le digo: hoy le veo más alto que le veía hace unos días. (Grans aplaudiments.)

No sé qué nos depararà el porvenir polític; però un caríu entrañable ha quedat consolidat entre tots els aquí presents. Don Alejandro: no sé cómo nos juzgará el día de mañana la Historia. Aguardemos su fallo tranquilo. Quizá vea a millares las debilidades y las flaquezas humanas. Pero entonces, de todos aquellos que han servido con honor a España que le quiere, le venera y le admira. (Nódris aplaudiments, visques als senyors Lerroux i Gil Robles i visques a la República i al bloc.)

(Resposta de Lerroux a les paraules de Gil Robles.)

«El señor Gil Robles, que acaba de hacer, como quien dice, y ya ha conquistado tantos laureos y prestigios, tiene la generosidad suficiente para que yo corresponda con elogios, que merezco, a los que me ha consagrado. Cuando hablaba de mi corazón, pensaba que como éste

El discurs, l'escàndol i llurs conseqüències

per CARLES ESPLA

Mal coneixen don Manuel Azafia els que sospitaven que anava a convertir el seu discurs polític del camp de Comillas en un atac personal contra els homes que ja aquell dia semblaven embolicats en aqueix formidable escàndol polític. La coincidència del discurs i l'escàndol és purament fortuïta. Potser alguns s'hagin s'avalotat d'aquesta coincidència, però no precisament els que seguim amb devoció l'obra política del president d'Esquerra Republicana. Hi ha hagut, en efecte, els que creuen que l'escàndol ha servit per a apagar l'efecte polític del discurs. (Mins satisfacció) Error de visió, a més, perquè el descobriment d'aquell càncer al costat, l'existència del qual ja assenyala l'orador, ha posat de manifest, per contrast, la sanitat i neteja de la política i dels homes d'esquerra. El que ha vingut darrera del discurs ha tingut aquesta eficàcia; destacar la puresa, elevar més encara en el concepte de l'opinió un home com Azafia. Però no hem de deturar-nos massa a acusar aqueix contrast. A nosaltres no és molt a admirar l'honradesa d'un polític. És un deure que no necessita elogi ni recompensa. Azafia és un polític honrat. És a dir: Azafia és un polític que no manca al seu deure. Hem d'acostumar-nos a considerar normals aquestes virtuts en els homes públics. Al propi Azafia no li sembla res extraordinari la seva rectitud moral, la qual forma part de la seva personalitat política. El formidable és que haguem arribat a una situació on l'èsser honrat, deure elemental de la gent, es consideri com un mèrit, com una excepció. Un governant com Azafia ha de refusar qualsevol elogi que se li intenti inferir per no haver fet pil·leries des del Poder. Quin concepte es tenia aleshores dels que, amb Azafia i agafant-lo com a exemple, ens hem atansat a la política amb una neteja absoluta d'intencions i un noble anheli ciutadà. La canten els seus propis adversaris amb llur conducta diferent. El major elogi que s'ha fet d'Azafia ho feren els que l'acusaren de malversador. L'elogi nasqué de la pròpia personalitat dels seus acusadors. Ja se sap qui són ells. Tots, àdhuc ells, saben, per altra part, qui és Azafia.

Faltes aquest contrast ha estat un dels efectes de l'acte de Comillas, de les conseqüències i importància del qual no ha de distreure's el que ha vingut després. Precisament per

això, el discurs d'Azafia té, després de l'escàndol, un valor d'oportunitat. Azafia no parlà de l'«affaire», però sí de l'ambient polític en què es produïa i de les conseqüències immediates que havia de tenir. Potser sigui aquest el tema més important per al comentari del moment. Això, com l'austeritat i l'honradesa dels homes d'esquerra donà a la segona República, el to moral que ja distingí la primera, la conducta dels seus successors en el Govern l'ha tornada a les misèries i brutícia del vell règim. A ningú no pot estranyar. Estava feta l'experiència i l'aprenentatge. Hi ha polítiques que tenen per gams escrits amb aigua, calç i ciment. Noblesa obliga. ¿A què posar ara el crit al cel? ¿Potser no se sabia ja tot això i quelcom més? Però convé dir que la República ha anat perdent en to moral a mesura que ha anat perdent en republicanisme. Amb el mateix ritme que s'introduïa el material monàrquic en el nou règim, s'introduïen en ell els vici i la corrupció de la monarquia. L'escàndol que ara ha esclatat és un escàndol típic del vell règim. Strauss repeteix el capítol picaresc de Marquet. Al banc blau s'asseuen ex-ministres monàrquics. A la presó, a l'exili o sotrint altres persecucions estan els homes de la República. Els que han tingut relació amb l'aventurer holandès formen el revers de la medalla, on figuren els homes que tingueren relació amb l'aventurer d'origen. Són els mateixos, solament que vistes per darrere. Escàndol, negre i delictiu, recitat per homes típicament monàrquics, encara que s'atribueixin una representació utilitària del republicanisme històric. Conducta monàrquica i saqueig clandestí de tipus alfonso. Vegis, si no, en l'informe de la Comissió investigadora els noms d'alguns personatges que fa un any eren fills adoptius de l'antirepublicanisme, rebien homenatge de feixistes i monàrquics, i apareixien com a defensors de tots els lemes de la vella societat borbònica. És inútil que ara tractin les «persones d'ordre» de trencar una solidaritat que es feu indestructible en els dies memorables que ara compleixen el seu aniversari.

Cal estar previnent contra la gran manobra política dels que tracten ara d'abandonar llurs alians, fingint pudor i ignorància del que saben igual com tots nosaltres. El pacte

d'examplament de la República també tenia aquest aspecte d'examplament financer. I és inadmissible que intentin presentar-se ara com a homes purs els que han estat còmplices, i no del tot desinteressats, per tal com obtenien el lucre polític. Azafia advertí el perill. Hem d'assenyalar-ho amb insistència a l'opinió republicana, de que no pot oblidar la llabrada del Ritz ni l'absolució del cap, que no s'equivoca mai a la Magdalena radical.

Hem assistit durant tota aquesta setmana a l'espectacle increïble d'un govern petit, retorçant-se per a expulsar la solitària llerrouxista. Com que al senyor Chapaprieta, que és el Samper d'aquest octubre, no se li han donat facilitats, ell no s'ha atrevit a pendre's. I així hem arribat fins a la publicació de l'informe de la Comissió i de la pintoresca denúncia de Strauss, magnífic personatge de jueu engranyat, Napoleó de negocis terribles vençut per les guerres radicals, a les quals estava reservat l'honor d'implantar una ruleta.

Després de donar publicitat a aquests documents sensacionals, la situació continua essent la mateixa de fa vuit dies. S'intenta refer la minoria radical, separant d'ella els «elementos» i agrupant-los sota l'experta direcció d'Aiba, per tal de fer possible la perllongació d'aquestes Cortes i donar base parlamentària al Govern que s'intenta. Continuació de l'actual solament amb el canvi de dos ministres. Així es vol purificar la situació: convertir el llerrouxisme en al·lisme. Tot s'intenta, i si de no arriba a l'única solució legítima: la reclamada per mig milió de republicans aplegats a les vores del Manzanares per escoltar don Manuel Azafia. Volem dir: la dissolució d'aquestes Cortes i el lliurament del plet a la democràcia republicana.

Però, mentrestant, ¿què fa el Fiscal de la República? No podem dubtar de llur severitat després d'haver sentit acusar els homes honradíssims de la Generalitat, després de llegir els seus recursos contra el sobrestament a favor d'Azafia i la seva protesta per la pressa atenuada de Largo Caballero. ¿Què fa el Fiscal de la República? I sobretot, ¿què fan ocells, a les casernes de la guàrdia civil, les manilles de ferro que torturen els monyons dels delinqüents?

Madrid.

Cal consultar el poble

(Vé de la pàg. 14)

mena, ni fa millor la monarquia. El règim no es desprestigia. Es desprestigien uns homes i potser uns partits.

Però la República s'enforteix precisament d'ent a la plecta els que fan tràfic d'influència i els que abusen de l'autoritat de que estan investits amb finalitat de guanys i beneficis personals.

La República té de bo que quan surt un immoral o uns quants, se'ls posa a la vindicta pública, cosa que no passava amb la Monarquia, on Alfons XIII s'exhibia en les sales de joc de monsieur Marquet a manera de papallona, i es retratava voltat de croupiers. La Monarquia era Alfons XIII acceptant cavalls que li regalava monsieur Marquet, concessionari de joc com l'Strauss dels llerrouxistes, rebut-lo a Palau i passejant-lo en automòbil.

La República als homes públics que imiten els procediments d'Alfons XIII els executa.

Conseqüències de l'escàndol? Amb persones d'una altra sensibilitat, d'una altra epidermis, la crisi parcial ja s'hauria produït el mateix dia que l'escàndol res-

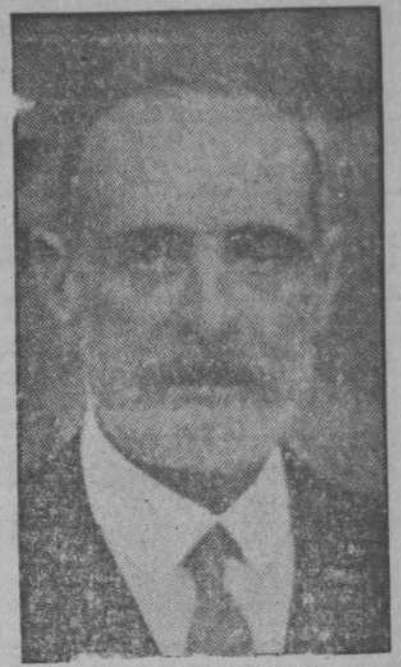
pirà. Però hi ha pells d'elefant. Tampoc no se n'han anat, perquè les nostres prediccions poguessin ésser confirmades. Els hauran d'escombrar.

Abans que els escobrín, faran escàndol i intentaran amagar-se darrera una cortina de fum.

Tot inútil. Han de caure, i han d'arrossegar en la seva calçada els partits que els han tapat els negocis i els han ajudat a mantenir-se en el Poder, i han d'arrossegar e cara aquestes Cortes, que han mantingut durant dos anys enlairada la bandera de l'Antirepublica.

Els que es pensen que és possible treure els llerrouxistes del Govern i donar tot el Poder a la CEDA, s'equivoquen. A la CEDA en aquests moments se l'emporten dins el mateix cabàs d'escombraries en el qual s'emporten els radicals.

La dissolució de les Cortes i la convocatòria consegüent d'eleccions, perquè el poble hi digui la seva, és la mesura terapèutica indicada, mentre el Tribunal de Garanties dels uns i el Jutjat de guàrdia per als altres, amb la consegüent intervenció de la guàrdia civil, es faci càrrec de la cordada.

FRANCESC CAMBÓ

«Digamos unas palabras de consideración y respeto para una breve escena que ha puesto en mi corazón una ternura humana: el señor Cambó, antiguo adversario mío—con orgullo puedo decirlo— desde hace largo tiempo, se ha acercado a mí en el «hall» de este hotel, antes de empezar el banquete, para estrecharme la mano y decirme: enfermo, no puedo participar personalmente en el acto que vais a realizar, porque suelo quedar después de ellos rendido por unos días a causa del enrarecimiento del ambiente.»

(Del discurs del senyor Lerroux al Ritz de Madrid, en l'homenatge que es feu tributar el dia 9 del present, i en el qual el diputat de la Lliga senyor Puig de la Bellacasa va ostentar-hi la representació del partit i amb aquest caràcter s'assegué a la taula presidencial.)

de de barri o burot, que no recordem si negociava amb caixes de morts o botifarres, fou atrapat intragant en el moment que prení una bossa de bales a un marrec. I vingué el gran daltabaix. Tota la ciutat es commogué. On s'és vist! Això és una cosa indigna! Prendre una bossa de bales a un marrec!...

I el pobre alcalde de barri o burot — no podem precisar ben bé el càrrec — va perdre de cop i volta tot el prestigi entre els seus. Va caure estrepitosament, fou destituït i condemnat a passejar-se per la ciutat amb un retol a l'esquena que deia: «Per haver pispat mitja dotzena de bales a un marrec». Entre tant, el negoci de les caixes de morts o de les botifarres — no podem precisar-ho —, que havia funcionat anys i anys i li havia permès de fer-se una caseta amb jardí a Valldoreig, restà en l'oblit. I el nostre amic xerraire, que un bon dia havia llançat l'acusació, resta fixat al Palau de Justicia com a «calumniador i injuriador».

Aquells titulars de «Renovación» que tant ens emocionaren — «SOMOS LOS AMOS DE LA CALLE» — ens han vingut a la memòria juntament amb l'anècdota del nostre amic «calumniador» per una comprensible associació d'idees. Aquell alcalde de barri o burot que es venia les caixes de morts de la Casa de Caritat o les botifarres dels pobres pàgesos, també afirmava — quan es querellava contra el nostre amic — que era l'amo del carrer. I ho va demostrar. Però avui l'amo del carrer és aquell nostre que, per calumniar-lo, va passar-se dos mesos a la presó. El que no pogué

BOLA NEGRA, presentando sus cartas credenciales.

ROMANCER POPULAR

Intermezzo

per L. AYAMI I BAUDINA

Recordem amb una certa emoció uns grans titulars publicats a «Renovación» — òrgan del partit radical a Barcelona — quan el senyor Lerroux succeï en la presidència del Consell de ministres el seu correligionari Ricard Sam-

— Evident. Em refereixo a l'aspecte polític.

— I a les altres responsabilitats? — Ah! Ja s'ho faran els cridats a jutjar-les! Les unes no prejutgen les altres. Ni les destruïren. Ni les afavoreixen. Els dos fells poden ésser contradictoris, encara que ambdós poden ésser exactes. L'absolució en un d'ells no implica, ni molt menys, l'absolució en l'altre. La responsabilitat política i la judicial són totalment diferents.

— I el partit radical? — Ah! Aquest és un plet intern en el qual els altres no hem d'intervenir.

— Quina creieu que ha d'ésser la seva actitud lògica?

— Lògica? Heu dit lògica? No em prengueu vobles que compliquin les coses.

— Bé. Què creieu que farà el partit? — Ha d'individualitzar les responsabilitats que puguin existir. I sancionar-les políticament.

— Conseqüències?

— Incalculables, en tots els aspectes.

— Ha d'haver-hi crisi?

— La CEDA, almenys, procura per tots els mitjans que n'hi hagi. Fins al moment que s'obri la sessió de dil·lus, farà tots els esforços imaginables per expulsar els radicals. Creu que arriba al moment de la seva tercera etapa: governar tota sola. I aquí és on més atenta cal que estiguem tots els republicans: a evitar que això pugui esdevenir-se. Volem conservar les Cortes, però governar sense els radicals al poder, si bé amb els seus vots.

— I els radicals... — Fàcil és comprendre que una campanya electoral per als radicals seria ara desastrosa. I, com és natural, procuren allunyar-la tant com els sigui possible. Però no és presumible que s'avinguin a les condicions que la CEDA vol imposar.

— En conseqüència... — Que si hi ha crisi — i considero molt difícil evitar-la — el més probable és un decret de dissolució. I, encara, és lògic. El trist és haver arribat als extrems actuals per no haver fet les coses al seu degut temps...

Alerta amb els primers Freds!

Preveniu-vos a temps, eviteu els refredats. Comprau els Draps interiors de Llana i Cotó, Jerseys, Pullovers, Armilles, Mitjons llana, Bufandes, Guants, Bates, Batins, etcètera, etcètera, a camiseria

TEIXIDOR

El millor assortiment. — Preus baratíssims. CARRER ARCS, 2, davant Plaça Nova

La dissolució de Cortes, necessària

Interviu amb el diputat socialista Rodríguez de Vera i amb el d'«Unión Republicana», Pascual Leone

per J. PASTOR WILLIAMS

Romualdo Rodríguez de Vera. Diputat socialista. Gest escèptic d'home mundà. Al seu despatx, records d'Anglaterra, Estats Units, Japó, Xina... Al seu rostre, el somriure standarditzat après als halls de transatlàntics i de grans hotels. Passa habitualment al món dels negocis i que és possible que conegui de prop algun dels esmentats en l'afar del dia.

— El joc en si és una immoralitat; per a mi la legitimitat en la possessió dels diners no existeix si no procedeix del treball. Passar del joc a la tafureria és facilíssim; quan Primo de Rivera va suprimir el joc a la Gran Penya — ja, els nostres aristòcrates «pur sang», com els cavalls de curses! — entretenien llurs ocis jugant a pòrels i senars en la numeració dels tramvies que pujaven pel carrer d'Alcalá. Calculeu quan la tafureria s'organitzà des de les altures del Poder, però no amb organització reglamentària, sinó amb clandestinitat vergonyosa... Llavors és quan poden brotar i apropiarse els despatxos oficials persones com aquest Strauss, aventurers del negoci que àdhuc ells mateixos ignoren llur veritable nacionalitat, i la manca d'austeritat dels quals ha d'ésser motiu suficient perquè se n'apartin els homes públics...

— Quina opinió heu format de l'afar en general? — Pss... El fet en si és d'un abast pobre. És com si diguéssim un petit tino de les misses, en el qual el que menys interessa és la quantitat estafada i el més important és l'acció. Però aquesta petitesse entraña, per altra part, una major gravetat, perquè hi ha hagut altres qüestions semblants a aquesta, però de moltíssima més importància, que amb prou feines han sortit a la llum pública. Heus ací, per exemple, l'afar de les curses de llebrers, explotades per una societat en temps de Berenguer, suspeses per Casares, i tornades a establir quan el Suprem entenia en la denúncia presentada per un dels suposats estafats. Precisament per la qualitat d'ex-ministre de l'esmentat senyor entenia en el plet la Sala Segona; la seva acció es va veure tallada

per l'acció governativa, que, en tornar a autoritzar la societat explotadora, prejutja l'assumppte... Recordo que fins vaig haver d'entaular una querrela criminal contra algun periodista que, pels motius que fossin, estava interessat en el negoci, i va recórrer a tota mena de procediments contra els qui coneixien el secret... Naturalment que sempre surt, com a «taparabos» d'aquests afers, la mendicitat, i pobres captaires! Mai no ha arribat a ells res d'allò que s'ha... distret de la taula dels banquers. Els captaires que aquí cobren són els rics.

— Conseqüències polítiques...? — En aquest assumpte hi ha dos aspectes que, encara que molt units, són molt diferents. Un, és el judicial; en aquest, no tenim prou dades per a enjudiciar; l'altre, el polític. I en aquest...

— Creieu que aquest pot lesionar el partit radical? — Del partit depèn, exclusivament. Lesió, diu? Encara que diríem que no vol significar sentència, esperem el decís de dil·lus, per una part; per l'altra, no cal dubtar — o és que hem perdut el cap i moltes altres coses — que aquest partit adoptarà ràpidament sancions en les culpabilitats de tipus polític que es deriven de la qüestió que ens ocupa, a no ésser — i això és el més lògic — que els adoptin abans els propis acusats, abans que ho faci el partit o els altres poders que estan per damunt de tots els partits... No?

— I per a l'avenir? — És difícil pronosticar en aquest país on la lògica no abunda i on la vida dels Govern i dels partits no es regeix per llurs forces en elles mateixes, sinó per imponderables que escapen a tota mesura i a tota previsió. Jo us diria a l'acte el que ha de passar, que coincideix en absolut amb el meu desig. Però... A Espanya existeix ara aquest partit que anomenem la CEDA... És un plet de procediments tortuosos, jesuític, sorneguers... Qui profetiza davant d'ell? Les seves aventures ara ja les estem veient. Davant d'elles, ja veïrem els radicals... I... Juga en les mans amb una figura de vori. Somriu...

— Mireu... Jo he vist, en les «corridas» de toros, un matador enmestat amb un picador... Aquest ha caigut al descobert, una cama sota el cavall, immòbil, esperant la bayonada segura... I quan aquesta és ja inevitable, aquell matador, en un gest de perdonavides, entra amb el capot i s'emporta el toro. No per ell, es huiéssed del suyo, se había pasado a su pecho, y había sentido sus propios latidos. (Grans aplaudiments.)

MOBLES PER A OFICINES
Agusti Altaba
C. TALLERS, 29 i 31-BARCELONA

ABRIGOS de qualitat sempre

Sastreria Modelo

Ramb a Canaletes, 11

Els catalans a l'exili

Després d'un any de silenci, Tomàs i Piera, des de París, parla per als lectors de la rambla

La missió de les esquerres, per Cata'unya i per la República

per JOSEP MARIA FLANES

A l'hora dolça de cap al tard, asseguts a la terrassa d'un cafè dels Champs-Élysées, és impossible de restar indiferents a la brillantor de l'espectacle que en aquests moments ofereix la gran avinguda. Aquesta orgia de llum i de moviment, graciosament ordenada dintre el més magnífic dels escenaris, se us enduu una mica el cor.

—Ah! Que és bonic, París!—diu el nostre company de taula— Si no fos que hi hem d'estar per força!

Es el diputat Tomàs i Piera el que parla. En la veu d'aquest home, que des de fa un any està obligat a viure lluny de la seva terra, hi ha una punta de melangia. Però és solt un instant. De seguida la conversa es reprèn dintre el to més planer. Tomàs i Piera desmoltura la troça del seu raonament, de les lèixes idees, dels seus comentaris, amb una claredat, una minuciositat que faciliten extraordinàriament la tasca del reporter.

«Per què hem vingut aquí a parlar de política? més ben dit: a recollir d'aquest home que prengué una part tan activa en el moviment de l'any passat, les seves primeres manifestacions polítiques després de dotze mesos de silenci? Es per als lectors de LA RAMBLA que Tomàs i Piera parla:

—El domini de les dretes, a Espanya, toca a la seva fi— ens diu— Unides sols per a una feina negativa, la seva victòria electoral de l'any 33 no s'ha plasmat a la Cambra amb altra acció de govern que la de destruir l'obra republicana del bienni. Tots els moviments que no porten en si una ànsia positiva de construcció, estan condemnats per endavant. La matèria fúrb de l'anti-estatut, el port al Poder ha determinat llur fracàs. La missió de les dretes ha acabat. No duen cap ideal creador i un país no pot suportar indefinidament una acció governamental mantinguda sols a base de negacions. L'hora de les esquerres torna a sonar més imperativa, més irresistible que mai. S'acosten, doncs, les eleccions. Com més es faci esperar, més gran serà el triomf de les esquerres.

—En quins termes creieu que es plantejarà la batalla electoral? Més ben dit: ¿com creieu que han d'frontar-la les esquerres?

—Tota la política dels pobles d'Europa gira avui dia a l'entorn de dos grans fronts: d'una banda, l'antifascisme; de l'altra, els que s'anomenen anti-marxistes. És a dir: esquerres i dretes. No queda lloc per a les posicions intermèdies. Mireu el que ha passat a Alemanya i a Àustria amb els partits de centre; mireu la situació difícil i vacil·lant de Lloyd George a Anglaterra; la seva equidistància dels conservadors i dels laboristes, l'ha deixat pràcticament sense força. Mireu, també, com es dibuixa la lluita a França. Front comú contra Front Nacional. A Espanya, posar la necessitat és més viva que a enlloc perquè la lluita es planteja en aquests termes.

—Quines forces, doncs, creieu que han d'integrar el front d'esquerres?

—Tots els partits autènticament republicans, fins a les organitzacions obreres que viuen dintre de la legalitat.

—Això quan al front electoral. Ara bé: quina és l'acció de govern que, en cas de victòria, han d'exercir les esquerres des del Poder?

—Abans d'anar a les eleccions tots els partits que formen el front d'esquerres s'han de posar d'acord sobre un programa ben clar, ben definit, que més tard no pugui ésser objecte de malentesos i de falses interpretacions. Aquest programa caldrà complir-lo inexorablement des del Poder. És clar que per arribar a una concordança tothom haurà de fer concessions; tots els partits coaligats hauran de sacrificar una part dels seus programes propis. L'aliança electoral o pot basar-se simplement amb l'amnistia. L'obra realment important és la que s'ha de començar a fer quan

ell ho aconseguen un marrec i mitja dotzena de bales.

Sovint passa així. Un home es passa la vida defraudant milions i milions i no li passa res. Però ve un dia que s'oblida de pagar la "xapa" d'un gos falder i li posen una multa. Coses com aquesta se'n veuen sovint. Però costa tant d'atrapar infraganti un defraudador intel·ligent, és tan poc corrent fer justícia, que el dia que es descobreix que un home (que no ha pagat mai la despesa) ha quedat a deure el cafè o s'ha endut l'estil·logràfica d'un amic, no ens hi veiem de contents. I per això ens conformem amb una audiència del "Danubi blau" després d'esperar durant trenta anys una temporada d'òpera.

els republicans hagin sortit de les presons.

—Quin tipus de Ministeri creieu que haurien de formar les esquerres? ¿Caldrà que hi fossin repre-

El diputat Sr. TOMÀS I PIERA a París

sentades totes les forces que preveieu que formaran el front electoral?

—Quant a la composició material del Govern, sóc contrari de la teoria de Gil Robles, que reclama una proporcionalitat matemàtica de les forces que componen la majoria. Jo crec, al contrari, que el que importa és el valor personal dels individus. A cada lloc ha d'anar-hi el més apte; no es

tracta d'influències de partit, sinó que el programa de govern sigui realitzat pels més capaços.

—Tot això pel que fa referència a la política general. Parlem ara, concretament, de Catalunya.

—El front electoral de les esquerres catalanes ha de tenir les mateixes característiques del que he dit abans.

—¿O sigui des d'Acció Catalana fins a les forces obreres que viuen dintre la legalitat?

—Exactament. O més clar encara: el bloc electoral que formi Companys i totes les forces catalanistes i democràtiques que vulguin afegir-s'hi.

—¿Creieu que les esquerres catalanes han de posar alguna condició a les espanyoles abans d'anar a les eleccions? En referència, naturalment, a l'Estatut.

—No. No cal posar cap condició. L'esperit de la victòria electoral que s'acosta serà exactament el mateix esperit del 14 d'abril. No hi ha res que ens permeti dubtar que si les esquerres espanyoles posen novament en vigor la lletra i l'esperit de la Constitució, vulguin oblidar-se de l'autonomia de Catalunya. L'idea autònoma és un postulat del 14 d'abril, exactament igual que les lleis bàsiques i socialitzants.

—Bé. Imaginem-nos, doncs, la Generalitat restaurada i les esquerres al Poder. ¿No creieu que la línia, l'esperit del 6 d'octubre haurà d'influir d'alguna manera en la seva acció de govern?

—He de dir-vos que, personalment, jo era partidari del 6 d'octubre, perquè el creia fatal, inevitable. Hi ha, realment, una línia, una experiència del 6 d'octubre: és que l'ideal catalanista sols es trobarà comprès i emparat per una situació d'esquerres. Si algú podia tenir algun dubte sobre aquest punt, em sembla que els fets han estat prou clars per a demostrar-hi que és el que pot esperar Catalunya d'un Govern de dretes.

—La Generalitat restaurada, ¿no hauria de procurar, en tot el que esguin a la seva mà, que no es reproduís la política de discòrdia nacional que Catalunya ha hagut de sofrir?

—La Generalitat restaurada ha de treballar per Catalunya; no haurà de tolerar persecucions ni venjances. La seva màxima aspiració seria que tots els catalans, per molt de dreta o per molt d'esquerra que fossin, se sentissin, pel damunt de tot, molt catalans. Que, com els anglesos, cadascú de nosaltres digués, cada vegada que s'interessa de Catalunya, estigues en joc: «Té raó? No té raó? No m'interessa: és el meu país!»

Els que ara manen a l'Ajuntament

per F. ROSSELL I MONTANER

Ja és cosa vella aquella afirmació que diu que una cosa és estar a l'oposició i una altra governar. Per això hom pot comprovar a cada moment les rectificacions pràctiques de criteri dels homes que pastelegen amb la política.

Quan érem majoria de l'Ajuntament, quan teníem el poder a les nostres mans com corresponia i correspon, érem constantment criticats per l'organització que donàvem a la vida municipal barcelonina. En ocasió d'aprovar-se el sistema de sessions, les minories, sobretot la radical, cridaven com enèrgics acusants d'antidemocràcia perquè acordàvem celebrar sols una sessió municipal cada mes. El meu particular amic senyor Frigola gesticulava, cridava, s'ofegava perorant. Tal era el seu entusiasme per la democràcia. Però tan punt ells han agafat les brides del poder, fins amb el vot del senyor Frigola, els gestors municipals acordaven celebrar sols quatre sessions del ple municipal cada any, és a dir, un cop cada tres mesos.

Els homes de la Lliga sempre tan purs i tan pulcres, ens criticaven durament l'existència dels delegats municipals de barri, dels quals abans se'n deia alcaldes de barri, però tan bon punt s'han apoderat de l'Ajuntament han procurat nomenar tots els delegats de barri, la majoria amics il·lustres de Lliga Catalana.

Es clar que fet i fet ells protestaven, uns i altres, perquè no tenien el poder que avui usdefruit circumstancialment i per darrera vegada. Però tan purs i respectuosos que volen ésser amb la llei, ni els radicals ni els cedistes ni els lligaires ni els carlins s'han donat compte que cometien una greu irregularitat legal en admetre al si del Consistori un subjecte que a més de formar part de l'Ajuntament destituït després del 6 d'octubre a Granollers,

per la condició de regidor de Granollers no podia ésser-ho de Barcelona, perquè per ésser conseller municipal cal ésser veí de la població on es té el càrrec, i si era regidor de Granollers D. Francisco Torras Villà, mai no podia ésser regidor de Barcelona perquè era veí de la ciutat vallesana.

En el ram de cultura, com que les dretes creuen que és un aliment espiritual que ha de servir-se a petites dosis, han deixat de construir l'escola municipal que tenien acordada i projectada a la barriada de Can Tunis i en els terrenys de l'antiga cotxera de tramvies i que resol·la definitivament el problema escolar en aquella població i, en general, miserable barriada. Però encara hi ha més. L'Escola Macana, institució que, si més no, s'hauria de respectar per tractar-se de la donació d'un industrial traspassat, engany encara no ha obert la matrícula, perquè no troba local disponible. Els alumnes protesten, el conseller-regidor-gestor de Cultura fa l'orni i l'escola resta tancada sense que els deixebles sapiguin quin camí han de seguir per acabar els estudis començats fa alguns anys.

Ja és sabuda de tothom la dèria especial que té el conseller-regidor-gestor de Cultura en desfer i obstaculitzar els centres culturals. L'Ateneu Politécnicum, l'Ateneu Enciclopèdic, entre altres, han rebut del senyor conseller-regidor-gestor. L'Arxiu de Barcelona, que compta amb una biblioteca molt diversa i interessantíssima i que de molts anys estava obert matí i tarda, ara sols pot servir als matins. Sembla que és una mesura d'ordre econòmic. Com que en cotxes se despen moltíssims més que quan nosaltres hi érem, i s'han de donar subvencions a certs centres catòlics que no podien pagar els impostos que devien a l'Ajuntament, s'ha d'estalviar

la rambla de Catalunya

Les dretes tenen pànic

L'afer del joc no farà més que precipitar els esdeveniments

per DOMENE DE BELLMUNT

Quin tuf! — exclama tothom. El senyor Strauss i la seva màquina misteriosa han desbancat el plet italo-abissini de l'ordre del dia de l'actualitat. Fa tres dies que l'opinió pública no parla de res més. Adhuc el pitjor senyor Albifan: ha volgut fer una frase d'enginy, exclamant:

—Hagan juego, señores. Yo pongo al rey, que está en puerta.

Gil Robles podria contestar de seguida que ell posa a les espases.

I les esquerres podrien jugar fort posant a l'as de bastos...

A la balança de la política actual només mancava això. El conglomerat radical-cedista ha caigut sense cap honor. Aquest afer ha precipitat l'enfonsament de la coalició de dretes demostrant una vegada més que la demòcracia republicana està absolutament divorciada de la situació reaccionària actual. Els radicals s'han estimbat. La Ceda queda en una situació poc brillant després d'haver col·laborat amb ells durant dos anys i d'haver intentat defensar-los en iniciar-se l'escàndol. Gil Robles i Cambó, que s'alcearen per demanar escarment contra els homes del 6 d'octubre, s'axen ara l'altre dia per defensar els complicats en una immoralitat inconfessable.

Però ni amb repressions, ni amb censura, ni amb posess severes del ministeri de la Governació, s'ha pogut evitar que la fortor intensa de l'escàndol hagi arribat al poble. Això que acab d'ocórrer ha vingut a donar la raó a les esquerres que diuen un dia i un altre dia que s'ha d'anar a la dissolució d'aquestes Corts i al bandejament immediat de la coalició dretista que encara governa la República.

Les dretes tenen pànic. Ho demostren al Parlament, ho demostren al carrer i ho deixen veure cada dia a la Premsa. Encara exploten el peu de la situació internacional per tenir una excusa que justifiqui la continuació de l'actual Govern, però no han convingut ningú. Precisa-ment perquè la situació internacional és seriosa, és necessari que les dretes se'n vagin. Avui més que mai.

La possibilitat d'unes eleccions ha destruït l'optimisme de la conxorxa governamental. La Ceda ha defraudat els monàrquics perquè no ha complert les promeses que feia. Els radicals s'havien acabat de desprestigiar amb aquests anys d'anar a remolc de Gil Robles, renegant de llur laïcisme i de llur republicanisme històric. Els agraris estan dividits per odís fetotes a conseqüència de la desastrosa política bladera del ministre Velayos. Només faltava l'enorme escàndol del joc, amb les responsabilitats directes o indirectes de la minoria eix de la situació. Per si això fos poc, al passiu de les dretes hi han les repressions del 6 d'octubre, el desgavell de les restriccions, la davalada de Llerroux, la persecució contra Azafra, les crisis extraparlamentàries, la política de Gil Robles al ministeri de la

llum que a les tardes es gastava a la biblioteca de l'Arxiu enura que sigui en perjudici de la cultura dels ciutadans i del prestigi de la ciutat de Barcelona.

Es clar que ara ens faran un palau de la Premsa, encara que no tinguem locals per a escoles. Naturalment que dos milions són moltes pessetes, i com que el sistema polític-econòmic de radicals i lligaires ja és conegut de tot Barcelona, esparvera pensar que la nostra ciutat va a llançar, si hi són a temps, dos milions de pessetes en una obra que sols ens podrien permetre el luxe de realitzar quan la ciutat no tingui tantes i tantíssimes necessitats peremptòries a resoldre.

Es clar que per altra banda els puritans lligaires i els perfectament morals radicals es preocupen de més a més de coses de major envergadura. Ara han obtingut una ordre en virtut de la qual es prorroga el termini de rectificació del cens electoral. No han tingut prou temps per a perfeccionar-lo. Cal preparar-lo bé, fer-lo bé de tots els ciutadans que... tenen dret a votar, i que algun dia o altre ja aclarirem degudament si hi són tots els que hi han d'ésser o si per error en sobra algun. I així, amb cens perfecte, fet amb la perfecció pròpia de lligaires i radicals

igualment les eleccions perquè els ciutadans de Catalunya, ultra tènent sentit polític, ja són majors d'edat per a comprendre les comèdies infectes de les barreges polítiques antagoniques que sols són possibles en els moments en què la menjadora resta oberta.

Guerra, l'exclusió de Portela Valladares...

Les dretes es veuen desfetes, anorreades, impotents. Es defensen com poden a base d'allunyar les eleccions i de seguir governant per decret o amb l'ajut d'una majoria servil que no representa el poble ni interpreta els sentiments de ningú. Gil Robles vol desfer-se de la seva sucursal de Catalunya perquè li resta vots a Castella i perquè està absolutament segur que a casa nostra no hi té res a pelar.

Però algú que està per damunt del Govern sembla que imposa que s'aprovi la llei electoral amb el propòsit de dissoldre les Corts immediatament i de donar el Poder a un Govern "conciliador" que porti al nou Parlament el programa de l'amnistia. I per això hi han esgarips i malhumors i cops de genit dels prohoms de les dretes. Per donar el senyal de la fi d'aquesta situació n'hi hauria prou amb adonar-se que en l'actual Govern hi col·labora la Lliga.

Això s'acaba. Ja es veu el dia d'imitant d'Azafra. Tot s'ha perdut — diuen els reaccionaris —, adhuc l'honor.

Les dretes s'han cavat elles mateixes llur pròpia tomba. En els annals de la política espanyola no s'havia registrat mai una etapa tan funesta i lamentable com aquesta dirigida pels senyors Gil Robles i Llerroux. Sobre les runes triturades dels estats d'excepció permanents, de la censura, de les repressions, dels espectacles vergonyosos al Parlament, s'alceca, vigorosa, la imatge de la democràcia esquerrana disposada a refer el camí i a evitar per a sempre que la reacció no torni a torbar mai més la pau de la República.

FERNANDO REY MORA CALDRA VIGILAR-LO

El diputat llerrouxi per Huelva Rey Mora, dels disabats al Congrés, davant un grup de diputats i periodistes (text de "La Vanguardia"):

«No encuentro relación entre la posición económica de algunos de los que aparecen en el dictamen como supuestos culpables y las pequeñas cantidades que se dice han percibido. Ni siquiera han tenido la precaución de aprender en las novelas de aventuras, en las que si bien es cierto que se aprende a ser detectives, también se adquieren conocimientos de lo que es preciso saber para ser lo contrario. Yo, que soy un hombre modesto, francamente, si alguna vez me decidiese a delinquir sería por millones, pero no por migajas, como al parecer, se ha hecho ahora.»

GRANS LIQUIDACIONS I REBAIXES DE PREUS

Casa BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria Sistema Nord-Americà

Amb ocasió de formidables compres amb baixes de preus hi permetem oferir-vos aquesta temporada grans avantatges amb VESTITS I ABRICS.

Els nostres aparadors són els més grans i més ben presentats de tot Barcelona d'indumentària masculina i us donaran reflex exacte de la moda per escollir l'elegància que més us convingui.

Amb la CASA BASTIDA no hi poden res els seus competidors. És l'única casa que cada any veu augmentada la seva clientela i la xifra de negoci des de la seva fundació, gràcies a adoptar els gustos més moderns als sorprenents preus següents:

100.000 Vestits de 20 a 30 pessetes i classe més superior de 60 a 70 pessetes
100.000 Abrics de 25 a 50 pessetes i classe més superior de 60 a 75 pessetes
100.000 Pantalons de 5 a 10 pessetes i classe més superior de 12 a 20 pessetes
100.000 Impermeables Plomes, Trinxers, i Txecs des de 15 pessetes

SECCIO A MIDA

Tenim una secció que ens permet, en cas de qualsevol compromís, que necessitem un vestit de carrer, dol o etiqueta, escollint-lo al matí el podreu tenir llist a la tarda.

Vestits i Abrics a mida des de 60 pessetes i amb classe superior des de 85 pessetes
Vestits etiqueta a mida, Fracs, Xaqués i Smoking des de 100 pessetes
Vestits i Abrics de nen a mida, totes formes, des de 30 pessetes

SECCIO DE CAMISERIA I GENERES DE PUNT

100.000 Camises confeccionades, a 4, 5, 6, 7 i 8 pessetes, molt superiors
100.000 Pijames confeccionats, des de 6 pessetes, i Bates des de 15 pessetes
100.000 Mitjons de fantasia i camisetes des de 1 pesseta

Obsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

CANALETA
GRANONDA
DRENA
DEKOR
XAPA LLISA
FIBROCROM
FIBROMARK

URALITA

COBERTES
CEL-RASOS
TUBERIES
DESAIGÜES
DIPÓSITS
REVESTIMENTS
ARRIMADORS

Plaza Antonio López, 15

URALITA, S. A.